

XXXXX KOMMUNE – DELTAGELSE I INTERKOMMUNAL DRIFTSASSISTANSE FOR VANN OG AVLØP

Kommunedirektørens innstilling:

xxxxx kommunestyret vedtar:

1. Vedlagt forslag til vedtekter for Driftsassistansen i Telemark SA
2. xxxxx kommune deltar i Driftsassistansen i Telemark SA
3. Kommunedirektøren gis fullmakt til å representere xxxx kommune ved stiftelsesmøte for Driftsassistansen i Telemark SA
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å representere xxxx kommune til årsmøte i Driftsassistansen i Telemark SA.

Vedlegg

Utredning alternative selskapsformer for driftsassistanse – KS-konsulent AS

Forslag til vedtekter – Driftsassistansen SA

Referanser til saken

Lov om kommuner og fylkeskommuner(kommuneloven)

Lov om samvirkeforetak (samvirkelova)

Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelseslova)

Bakgrunn

Driftsassistansen i Telemark ble i 1977 etablert for avløpsanlegg, og i 1992 utvidet til også å omfatte vannbehandlingsanlegg. Oppgaven til Driftsassistansen er å bistå kommunene med kompetanse innenfor drift av vann- og avløpsanlegg samt løse lovpålagte oppgaver slik som akkreditert prøvetaking, rapportering til forurensningsmyndigheter, utarbeide prøvetakingsplaner med mer. Alle kommuner i Telemark fylke er på en eller annen måte deltakende i Driftsassistansen. Innenfor avløpssektoren deltar alle fylkets 17 kommuner. På vannforsyningssektoren deltar 16 av de samme 17 kommunene.

Driftsassistansen har vært organisert med Årsmøte som øverste organ og et styre valgt av årsmøtet. Styret består av 7 medlemmer og medlemmene er ansatte innenfor vann- og avløpsavdelinger i kommunene. Den daglige driften blir utført av Sweco Norge AS avdeling Seljord.

I en årrekke har Midt-Telemark (tidligere Sauherad) kommune ivaretatt regnskap- / revisjons oppgaver på vegne av kommunene.

Driftsassistansen i Telemark fikk den 17.02.2022 brev fra Vestfold og Telemark revisjon IKS der de spør om bl.a. hvordan organiseringen av kommunenes samarbeid om Driftsassistansen er tenkt løst.

Saksfremstilling

Med dagens ordning tilfredsstiller ikke Driftsassistansen i Telemark kommunelovens krav til interkommunal organisering. Årsmøte i Driftsassistansen fattet i møte 5/4-2022 derfor følgende vedtak:

- *Årsmøte oppretter en arbeidsgruppe bestående av valgt styre og gir styret fullmakt til å innhente ekstern rådgiver som kan hjelpe styret til å finne forslag til organisering av Driftsassistansen.*

Styret for Driftsassistansen i Telemark i samarbeid med styret for Driftsassistansen i Aust-Agder, kontraherte i henhold til vedtak fra årsmøte KS-Konsulent AS. Oppdraget til KS-Konsulent AS var å komme med en anbefaling for hvordan Driftsassistansen best mulig bør organisere seg. Både for å tilfredsstille ny kommunelov av 2018 og en mest mulig kostnads og driftseffektiv organisering av Driftsassistansen. Et av kriteriene som ble stilt til KS-Konsulent var at medlemmene ønsket Driftsassistansen mest mulig lik dagens ordning.

KS-Konsulent leverte ferdig rapport 24/3-2023. Rapporten omtaler forskjellige organisasjonsformer og hvilke fordeler og ulemper hver har. I sammendraget sier rapporten: *«Tatt hensyn til antall deltakerkommuner, behov for fleksibilitet, at alle kommuner er likeverdige og effektivitet knyttet til deltakelse og oppgaver som skal løses vurderer vi det slik at **samvirkeforetaksmodellen er å anbefale.**»*

Videre sier rapporten:

«Samvirkeforetaksformen er velegnet når flere ønsker å løse en oppgave i fellesskap. Medlemmenes behov for samarbeid er viktigere enn at foretaket går med mest mulig overskudd. Alle medlemmene er likeverdige. Samvirkeforetaket er selvstendig rettssubjekt og kan ivareta også de økonomiske forpliktelsene til selskapet som i dag utføres av Midt Telemark kommune.

Modellen gi også god mulighet for eierstyring gjennom årsmøtet.

Det vil være betydelige muligheter for medlemmene gjennom årsmøtet å øve innflytelse over samvirkeforetakets virksomhet. Sammenholdt med at det i et samvirkeforetak er stor frihet til å fastsette hensiktsmessige ordninger i vedtektene, gir dette medlemmene stor innflytelse over virksomheten. Dette gjelder både ved etablering, og kontinuerlig styring.

Selskapsformen er også fleksibel knyttet til inn og utmelding av medlemmer (kommuner).

Denne organisasjonsformen vurderes også som lik den som driftsassistansene har i dag.»

Med bakgrunn i anbefalinger fra KS-Konsulent AS arbeidet styret frem forslag til vedtekter for Driftsassistansen i Telemark SA. Vedtektene er utarbeidet for å tilfredsstille kravene i lov om samvirkeforetak.

I henhold til vedtektene er «Årsmøte» foretakets øverste myndighet. Årsmøte velger valgkomite og styre. Styret består av 5 medlemmer og 2 møtende varamedlemmer. Styret velges fra ansatte innenfor teknisk- /vann- og avløpsavdeling i medlemskommunene. Det etterstrebes at styret skal bestå av både driftsoperatører og ledere fra medlemskommunene.

Styret overlater de administrative oppgavene til et sekretariat i henholdt til §13 i vedtektene. Sekretariatet vil typisk være et rådgivende konsulentfirma. Styret vil være ansvarlig for å kontrahere sekretariatsfunksjonen etter vilkårene som ligger i lov om offentlig anskaffelser.

Økonomi

Driftsassistansen i Telemark SA skal hjelpe sine medlemskommuner med kompetanse innenfor drift av vann- og avløpsanlegg samt løse lovpålagte oppgaver slik som akkreditert prøvetaking, rapportering til forurensningsmyndigheter, utarbeide prøvetakingsplaner med mer. Foretaket har ikke som målsetning å tjene penger, men bør ha en egenkapital til å bære løpende utgifter og mindre ekstraordinære kostnader. Det anbefales at foretakets egenkapital er på minimum 30% av de årlige utgiftene. Dagens driftsfond benyttes til egenkapital i nytt foretak.

Deltakende kommune betaler sin kontingent i henhold til § 7 i vedtektene, altså en andel pr. kommune, en andel fordelt etter folketall og en andel per anlegg som medlemskommunen har meldt inn i foretaket. Dette er tilsvarende som dagens modell.

Kontingenten dekkes innenfor selvkostområdene vann og avløp.

Kommunedirektørens vurdering

XXXX kommune er avhengig av Driftsassistansen i Telemark for å ivareta sine forpliktelser ovenfor statlige myndigheter både innenfor vannforsyning og avløpshåndtering.

Driftsassistansen bidrar med kompetanse som kommunen ikke har i egen regi og en deltagelse innebærer at kommunen sikrer seg denne kompetansen. Kompetanseutveksling med andre medlemskommuner blir også tilgjengelig gjennom Driftsassistansen i Telemark SA.

KS-Konsulent AS har utarbeidet en rapport og kommer med klar anbefaling om valg av organisasjonsmodell. Samvirkeforetaksmodellen er den modellen som mest lik dagens organisering av driftsassistanstjenestene. Medlemmene oppfatter dagens modell som effektiv både med tanke på kvalitet og kostnader. Andre organisasjonsmodeller vil kunne kreve høyere administrative kostnader enn samvirkeforetaksmodellen. Med samvirkeforetaksmodellen kan medlemmer melde inn og ut nye anlegg uten at alle medlemskommunene må fatte nye vedtak.

Vedtektene er godt gjennomarbeidet og skaper et godt fundament for et samvirkeforetak. Advokat og rådgivningsfirmaet Deloitte har kontrollert at vedtektene er i henhold til samvirkelova. Alle kommunene har også hatt mulighet for å komme med innspill til vedtektene. Det ble gjennomført et informasjonsmøte på Teams 30.august 2023 der vedtektene var tema. Etter informasjonsmøte ble det sendt ut et forslag til vedtekter til medlemskommunene. Det kom ingen innspill til vedtektene i høringsrunden.

Konklusjon

Xxxx kommune vedtar vedtektene til Driftsassistansen i Telemark SA og blir medlem i foretaket. Kommunedirektøren gis fullmakt til å representere xxxx kommune i stiftelsesmøtet og fremtidige årsmøter.